

Zasady przyjmowania zużytych lub uszkodzonych znaków pieniężnych w walucie polskiej

I. Podstawy prawne:

1. Zarządzenie nr 31/2013 Prezesa NBP z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wymiany znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej
2. Zarządzenie nr 19/2016 Prezesa NBP z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki

II. Znaki pieniężne przyjęte w pełnej wartości nominalnej.

1. Poczta Polska przyjmuje zużyte i uszkodzone znaki pieniężne, w pełnej wartości nominalnej na podstawie Zarządzenia nr 31/2013. Ww. znaki pieniężne odbierane są w Nadmiarach, o ile nie zostały one sfalszowane lub ich autentyczność nie budzi podejrzeń, cechy umożliwiają rozpoznanie ich wartości nominalnej oraz spełniają jeden z niżej wymienionych warunków:
 - 1) Banknoty:
 - a) posiadające: 100% pierwotnej powierzchni, w tym również uszkodzone wskutek umieszczenia trwałego napisu, nadruku, rysunku lub innego znaku, a także zabrudzone, poplamione itp.;
 - b) przerwane na nie więcej niż 9 części sklejone, jeżeli wszystkie części pochodzą z tego samego banknotu, nie posiadają ubytków powierzchni w miejscu przzerwania i łącznie stanowią 100% pierwotnej powierzchni; części banknotu, powinny być sklejone w całość, podklejenia umieszczone na odwrotnej stronie, w obecności osoby, która przedstawiła znaki pieniężne do wymiany przez bank, w sposób umożliwiający stwierdzenie, że poszczególne części stanowią razem 100% pierwotnej powierzchni; na przedniej stronie banknotu sklejonego umieszczona odrębna adnotacja pracownika banku lub odbitka stempla o treści „100% wartości nominalnej” tak, aby ta adnotacja lub odbitka obejmowała, w miarę możliwości, co najmniej dwie części banknotu, oraz data i podpis pracownika banku sporządzającego Nadmiar;
 - c) jeżeli zachowały ponad 75% pierwotnej powierzchni w jednym fragmencie; na przedniej stronie banknotów powinna być umieszczona w obecności osoby, która przedstawiła znaki pieniężne do wymiany przez bank, odrębna adnotacja lub odbitka stempla o treści „100% wartości nominalnej” oraz data i podpis pracownika banku dokonującego wymiany; pozostały ubytek powierzchni banknotu uzupełniony papierem do 100% pierwotnej powierzchni;
 - 2) Monety mające uszkodzenia typu mechanicznego, wytarte, o zmienionej barwie, skorodowane, uszkodzone wskutek umieszczenia na nich trwałego napisu, rysunku lub innego znaku, a także dwa rozłączone elementy monet (rdzeń i pierścień) – jeżeli pochodzą z monety o tej samej wartości nominalnej.

III. Znaki pieniężne przyjęte za połowę wartości nominalnej.

1. Poczta Polska może przyjąć zużyte i uszkodzone znaki pieniężne, za połowę wartości nominalnej na podstawie Zarządzenia nr 31/2013. Ww. znaki pieniężne odbierane są przez Poczta Polska w Nadmiarze, jeżeli odpowiadają następującym warunkom:
 - 1) Banknoty – jeżeli zachowały od 45% do 75% pierwotnej powierzchni w jednym fragmencie; na przedniej stronie banknotu umieszczona odrębna adnotacja pracownika banku dokonującego wymiany lub odbitka stempla o treści „50% wartości nominalnej” oraz data i podpis pracownika banku dokonującego wymiany. Wymienione przez bank fragmenty banknotów o tej samej wartości nominalnej sklejone są w pełne banknoty, poprzez łączenie dwóch dowolnych fragmentów pochodzących z banknotów o tej samej wartości nominalnej.
 - 2) Monety – jeżeli zachował się przynajmniej jeden element (rdzeń lub pierścień). Wymienione przez bank elementy monet o tej samej wartości nominalnej, skompletowane w całość tj. rdzeń i pierścień lub dwa takie same elementy monety o tej samej wartości nominalnej.

IV. Przygotowywanie, formowanie Nadmiarów przez klienta

1. Zużyte i uszkodzone znaki pieniężne, o których mowa w rozdz. II i III, będą przekazywane Poczcie Polskiej w osobnym bezpiecznym opakowaniu sformowanym wg zasad obowiązujących dla Nadmiarów. Z zaznaczeniem, że:
 - 1) na opakowaniu zostanie umieszczony dodatkowo napis „zniszczone”,
 - 2) specyfikacja nominalowa do Nadmiaru zostanie przygotowana, na wzorze stanowiącym załącznik do nin. Zasad, którą Zlecający zobowiązany jest przekazać w dniu i do godziny przyjęcia Nadmiaru przez Poczta Polska, wyłącznie w formie elektronicznej, z adresu e-mila Koordynatora umowy ze strony Zlecającego, na adres e-mail Koordynatora umowy od Strony Poczty Polskiej.
2. W przypadku wątpliwości, czy przekazane znaki pieniężne podlegają wymianie zgodnie z nin. Zasadami, Poczta Polska przyjmuje te znaki zgodnie z rozdz. V.

V. Pozostałe nieobiegowe znaki pieniężne.

1. Poczta Polska nie przyjmuje zużytych i uszkodzonych znaków pieniężnych, które nie odpowiadają warunkom określonym w rozdz. II (100% wartości nominalnej) i rozdz. III (50% wartości nominalnej).
2. Nie są przyjmowane znaki pieniężne, które zostały uszkodzone w wyniku badań wykonanych przez organy ścigania w ramach przeprowadzanych czynności oraz znaki pieniężne, które posiadają cechy wskazujące, że uległy uszkodzeniu w wyniku zadziałania zabezpieczeń zainstalowanych w pojemnikach specjalistycznych lub urządzeniach służących do transportu i przechowywania znaków pieniężnych.

VI. Rozliczenia z klientem.

1. W przypadku przekazania znaków pieniężnych przez bank, o których mowa w rozdz. II-V niezgodnie z zasadami opisanymi w niniejszej procedurze, Poczta Polska, znaki te wraz ze sporządzonym protokołem różnicy, zwraca do banku, bez uznania ich wartości w przyjętej wpłacie zamkniętej.
2. Przelew równowartości znaków pieniężnych w pełnej wartości nominalnej, o których mowa w rozdz. II realizowany jest na analogicznych zasadach jak znaków pieniężnych nadających się do obiegu, pochodzących z Nadmiaru danego Oddziału.
3. Przelew równowartości znaków pieniężnych za połowę wartości nominalnej, o których mowa w rozdz. III realizowany jest na rzecz banku po uznaniu rachunku Poczty Polskiej S.A., wartością wynikającą z dokonanej przez NBP ekspertyzy. W tytule przelewu zostanie umieszczony zapis: „zniszczone - za 50%”, wartość oraz data przekazania Nadmiaru przez bank.
4. W przypadku zakwestionowania przez NBP autentyczności znaków pieniężnych, o których mowa, w rozdz. III kwota przelewu, o którym mowa w ust. 3 będzie odpowiednio pomniejszona, a na kwotę nieuznanych przez NBP znaków pieniężnych będzie przekazany do banku protokół różnicy wystawiony przez NBP zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.
5. Po otrzymaniu z Centrali NBP wyniku ekspertyzy potwierdzającej autentyczność znaku pieniężnego pochodzącego z Nadmiarów, o których mowa w rozdz. III oraz uznaniu rachunku bankowego Poczty Polskiej S.A. równowartością znaku pieniężnego uznanego za autentyczny Poczta Polska S.A. złoży dyspozycję przelewu na rachunek banku równowartością zatrzymanego znaku.